

KATTULLUTA INUUNERITTA – SAMMEN OM DET GODE LIV

Paarisap, Brugsenip, Pilersuisup aamma Pisiffiup peqatigiilluni suleqatigiinnerat

UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUSIAQ 2022

IMARISAI

Kolofoni:

Kattulluta inuuneritta
– Sammen om det gode liv
Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2022

Copyright: Paarisa
Februaari 2023

Assit:

Saqqaq tunualu:
Carlo Lukassen - Tarrat Pictures
KNB Marketing 2-3, 5, 14, 19, 24
KNI Marketing 4-5, 6-7, 13, 16-17, 22,
23, 27, 30, 31
Pisiffik Marketing 15, 25, 35
Paarisa / Assiliisoq:
Christian Sølbeck 8-9, 21, 26

Assiliartai, ilusilersuineq: irisager.gl

KATTULLUTA INUUNERITTA 4

PEQATIGIILLUNI
SULEQATIGIINNEQ PILLUGU 7

PEQQISSUSERPUT 8

TAAMAAMMAT SULEQATIGIIPPUGUT 12

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNERMI
SULIARINEQARTUT 16

INERNERIT 27

PAARNANIK NAATITANILLU
QERISUNIK 2022-MI TUNISINEQ 28

TOP 15-IT
- NIOQQUTTISSAT TUNISAANERPAAT 30

ATUISUNIK MISISSUINEQ 32

2023-MUT ANGUNIAGASSAT 36

PISIFFIK **Brugseni**

KATTULLUTA INUUNERITTA

Inuunerinneq inuunermi oqimaaqtigissitsilernermik kiisalu imminut allanullu iluarismaarnermut tunngassuteqarpoq.

Nerisagut imikkagut kiisalu pitsasumik nerisaqarnissamik ataatsimoorfearnerput peqqinnissatsinnut atugarissaarnitsinnullu pingaarutilerujussuupput.

Innuttaasut peqqissusaannik siuarsaanissamik kinaluunniit kisimiilluni kivitsiniarsarisinnaangilaq. Inuaqtigiinni kikkunnit tamanit peqataaffigineqartumik iliuuseqartoqartariaqarpoq.

Atuisut peqataatillugit peqqinnerulernissamut atugarissaarnerulernissamullu peqqinnartumik ineriartorneq ikorfartorniarlugu Kattulluta inuuneritta – Sammen om det gode liv pillugu peqatigiilluni suleqatigiinnermut Paarisa, Brugseni, Pilersuisoq Pisiffillu kattussimapput.

Peqatigiilluni suleqatigiinneq 2020-2030 ingerlassaaq Naalagaaffiillu Peqatigiit nunarsuarmi anguniagaat, pingaartumik anguniagaq 3: Peqqissuseq Atugarissaarnerlu, aamma anguniagaq 17: Suleqatigiinnikkut Anguniagaqarneq, aallaavigineqarlutik.

Suliniuit aallartitagut ilumut iluaqtaanissaat qulakkeerniarlugu uuttortassavagut. Ukiut tamaasa taamaammat innuttaasut peqqissusaannik inuunerannillu siuarsaaqataasunik anguniakkanik aalajangersimasunik uuttortarneqarsinnaasunillu toqqaasassaagut.

Misilitakkagut siammartertassavagut unalu ukumoortumik nalunaarusiaq siulleq 2022-mi suleqatigiinnermi sammisanik angusanillu pingaarernik nassuaataavoq.

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNEQ PILLUGU

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNER- MUT TAKORLUUGAQ

Siunissaq peqqinnerusoq atugarissaarifi-
nerusorlu, pingartumik kinguaariinnut
maanna peroriartortunut

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNITSINNI:

- Peqqinnartumik ileqqoqarnissaq pil-
lugu ilisimasanik isumassarsiorfissanil-
lu innuttaasunut siammarterineq
- Toqqagassaq peqqinnartoq oqinneru-
sumik pissusissamisoortumillu toqqa-
gassangortinnissaa Nerisaqarnermul-
lu innersuussutinik qulinik atuisut
amerlinissaat

- Peqqinnartumik nerisaqarnerup
naleqquttumillu imigassartortarnerup
siuarsarneqarnissaa

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNER- MI TAMAKKIISUMIK ANGUNIAGAQ

Nioqqutissani toqqagassani inuussutissat
peqqinnartut nioqqutigineqartut amerla-
nerpaannngornissaat

2022-MUT ANGUNIAKKAT

Paarnanik naatitanillu qerisunik
tuniniaanerup siuarsarnissaa

2020-2030-mi suleqatigünnissamik
isumaqatigüüssutinit

PEQQISSUSERPUT

Peqqinnissatsinnut atugarissaarnissatsinnullu aalajangiisumik isumaqartut takusassia-
mi takutinneqarput. Inuaqtigiiit inuufigisarput aamma inuit kalaallillu pillugit ilisima-
tuussutsikkut allagaatit kiisalu issittumi tamarmi peqqissuseq pillugit ilisimasat tun-
ngavigalugit suliarineqarsimavoq. Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfimmi taku-
sassiaq inerisarneqarsimavoq.

Inooriaaserput, suaassuserput inuunitsinnilu atugassarititaasut - takusassiap talerpiata
tungaani pullartaaniittut - peqqinnissatsinnut pingaaruteqarput. Amerlanerasugut
tamanna nalunngilarput. Takusassiap aamma takutippaa inuulluataarneq inuunerullu
pitsaassusaa inuit ataasiakkaat inuunermik ataqtigisssinermik misigisaannit qanorlu
isumaqartitsinerannit aallaaveqartut. Tamanna ilaatigut ilaqtariinnut attaveqaatinul-
lu, ataatsimoornermut, najukkami naleqartitanut nukittoqutinullu, ilitsoqqussaralugu
nerisatsinnut Kalaaliminernut pinngortitamullu tunngassuteqarpoq.

Timi, tarneq aamma anersaaq takusassiami tamarmiusumi ammalortunik ataqtigisssit-
sipput. Peqqissuseq, atugarissaarneq inuulluataarnerlu peqqinnissinnut pingaarutilinni
oqimaaqtigisssinermut tunngassuteqarput.

NERERIAASITTA INERIARTORNERA

Nerisagut imikkagullu kiisalu pitsasumik nerisaqarnissamik ataatsimoorfeqarnerput
peqqinnissatsinnut atugarissaarnitsinnullu pingaarutilerujussuupput.

Nerisaqarnermut innersuussutit qulit Kalaallit Nunaata nerisanut aalanermullu pisor-
tatiortumik innersuussutigai. Nerisaqarnermut innersuussutit qulit malikkukkit allan-
ngorartumik oqimaaqtigisssumillu peqqinnartumik nerisaqlissaatit. Nerisat peqqin-
narlutillu allanngorartut qaarsillarnartunik, soorlu naatitanik, iffiugassanik aseroter-
neqanngitsunik aalisakkanillu akoqarnerusarput qaarsillarnangngitsunillu soorlu iffiaq
qaqortunik, sodavandinik tungusunnitsunillu akoqannginnerullutik.

Nereriaasitta ineriarnerata malitsigisaanik avataanit tikisitanik nalinginnaasumik
nerisaqalerpugut najukkami inuussutissanik nerisakinnerulerluta. Nerisassat tikisinne-
qartut ilarujussui tassaapput mamakujuit, kaagit, sukkut inuussutissallu sukkoqartoru-
jussuit kiisalu neqit naammatsissimasunik orsoqarluartut. Nerisat sukkoqarluarlutillu
naammatsissimasunik orsoqarluarpata oqimaappallaalernissamut inooriaatsimullu
attuumassutilinnik nappaateqalernissamut qaninnerulersitsisarput.

2018-imi innuttaasut peqqissusaannik misissuisitsineq naapertorlugu innuttaasut iner-
simasut affaat sinnerlugit oqimaappallaarpay siornatigorniillu amerlanerusut sukkor-
nemik uummatimmilu taqqani nappaateqalersarlutik.

Innultaasut peqqissusaannik misissuinerup inersimasut Nerisaqarnermut innersuussu-
tinik qulinik malinnittut amerlassusaat piffissallu ingerlanerani ineriarnera takutip-
paa. Nerisanut uuttuutit tallimat aallaavigalugit uuttortaasoqarpoq.

Inuussutissat timigissarnerlu pillugu siunnersuisoqatigiit innersuussutaat	Uuttuutaasinaasoq	2005- 2010	2018	Nassuaatitaa
Ullut tamaasa paarnanik naatitanillu allanik nerisarit	Ullut tamaasa paarnanik naatitarneq	37,2%	38,8%	Allanngunnilaq
Ullut tamaasa paarnanik naatitanillu allanik nerisarit	Ullut tamaasa naatitarneq	23,9%	29,6%	Annertusivoq
Kalaaliminertortarit; alisagartukulagit	Sap. ak. minnerpaamik ataasiarluni alisagartorneq	56,0%	42,8%	Apparpoq
Imermik imertarit – safti sodavandilu annikinnerusumik	Ullut tamaasa saftitunngik- kaanni sodavanditorneq	24,4%	43,9%	Qaffappoq
Kalaaliminertortarit; alisagartukulagit	Sap. ak. ataasiarluni pingas- riarluniluunniit immami miluu- masut neqaannik nerisaqarneq	35,9%	33,3%	Allanngunnilaq

Tigusifik: Larsen CVL et al. Kalaallit Nunaanit innuttaasut peqqissusaannik misissuisitsineq 2018.

Kattulluta inuuneritta pillugu peqatigiilluni suleqatigiinnermi siunertarineqarpoq inuit
amerlanerusut Nerisaqarnermut innersuussutinik qulinik malinnilersineqarnissaat
siunissamilu amerlanerusut ullormut naatitarlortillu paarnartortalernissaat, sapaatip
akunneranik minnerpaamik ataasiarlutik aalisagartortalernissaat sukkulinnillu soorlu
saftinik sodavandilu imernatik imertortalernissaat.

TAAMAAMMAT SULEQATIGIIPPUGUT

Niuertarfiit ulluinnarni imminnut unammilleraluartut taamaattoq Kattulluta inuunerita pillugu peqatigiilluni suleqatiginnermi inuunerissaarnerup siuarsarnissaanik anguni-agaqarnissamik ataatsimoorlutik suleqatigiinnissaq isumaqatigiissutigisimavaat.

Apeqquit tulliuttut aallaavigalugit periarfissanik eqqarsarnissaq peqatigiilluni suleqatiginnermi suleqatigiissutigaarput:

QANOQ
PISOQARTIKKUSUPPARPUT?

SUUT PILERSINNISAAAT
SULEQATIGIISSU-
TIGISINNAAVAGUT?

SUUT AALLARTINNISAAAT
ISUMAQARPAT?

Innuttaasut peqqinnerulersinnisaat suliassarujussuovoq, kisianni iluatsissavarput - isumaqarpungalu siammasissumik suleqatigiinnikkut tamanna aatsaat angusinnaagippuit. Nunatsinni inuuneqqortussuseq agguaqatigiissillugu ukiunik qulinik assersuutigalugu Savalimmiunit naanneruovoq, inooriaaserlu pissutigalugu nappaatit aatsaat taamak amerlatigalutik.

Paarisap suliniuteqneratigut tamakkiisumillu suliaata iluani ataatsimoorfimmik pilersitsisoqarsimavoq, peqqinnissaq pillugu suliniutitsinni suleqatigiissutigineqarsinnaasut pilligit naapinnissamut misissuinissamullu nunatsinni niuertarfiit naapeqatigiiffigisinnaasaannik. Tamanna isumaqarpunga nalitoorujussusoq. Tamatta nammineerluta assiginngitsunik peqqinneq pillugu suliaqaraluarluta illoqarfennilu arlalinni unammilleqatigiikkaluarluta peqqinneq pillugu niuertafeqarfiit suleqatiginnerat pisariaqarlunilu nalitunera tamatta isumaqatigiissutigaarput.

Anders Stenbakken,
KNI-mi Ussassaarinermut pisortaq

Paarisamik niuertarfinnillu
allanik suleqateqarnikkut kisimiilluta
angusinnaasatsinnit annertunerujussuarmik
angusaqarsinnaagatta upperaарput.
Ataatsimoorluni sassarneq tamanna
Pisiffimmi kissaatigisatsitut pitsaasumik
ilumut allannguinissamut tunngaviliivoq.
Peqqinnerusumik siunissaqarneq taamalu
atugarissaarneq inuiaqatigiinni inuunermik
qularnangitsumik pitsaanerulersitsissaaq.

Tina Hansen,
Pisiffimmi Ussassaarinermut pisortaq

Nuna tamakkerlugu
innuttaasut peqqissusaannik
siuarsaanissamut Brugseni akisussaaqataavoq
innuttaasut tusintit arlaqartut pisiniarfitsinni
ulluinnarni niuerniartarmata. Pisiassat pisisartutta
kissaatigisaat tamarmik neqeroorutigigaluarlutigit
peqqinnartumik toqqaasinnaanissap siuarsarnissaanut
sunniuteqarpugut.

Ilutigitillugu nassuerutigissavarput kisimiilluta innuttaasut
peqqissusaannut aalajangiisuusinnaannginnatta. Peqatigiilluni
suleqatigiinneq taamaammat taamatut ittoq nuna tamakkerlugu
inuit peqqissusaasa ilorraap tungaanut ingerlatinniarnissaa
pillugu allanngueqataanissamik sunniuteqarnerunissamillu
kissaateqarnitsinnut aalajangiisuulluinnarpoq. Tamatuma
saniatigut aalajangersimasunik sakkussaqalerpugut
anguniagassaqalerlatalu ukkatarisinnaasatsinnik.
Suliffeqarfimmut Brugsenitut ittumut Kalaallit
Nunaanni inuiaqatigiinni ilaalluinnartumut
niuernitsinni piujuartitsisumik
periuseqarnerulernissamik kissaateqarnitsinni
suliassaqarfimmi matumani illuatungeriit akornanni
suleqatigiinneq pingaaruteqarpoq.

Benny Reffeldt otte,
Brugsenimi Sulisoqarnermut,
Attaveqaqatigiinnermut Ussassaarinermullu
pisortaq

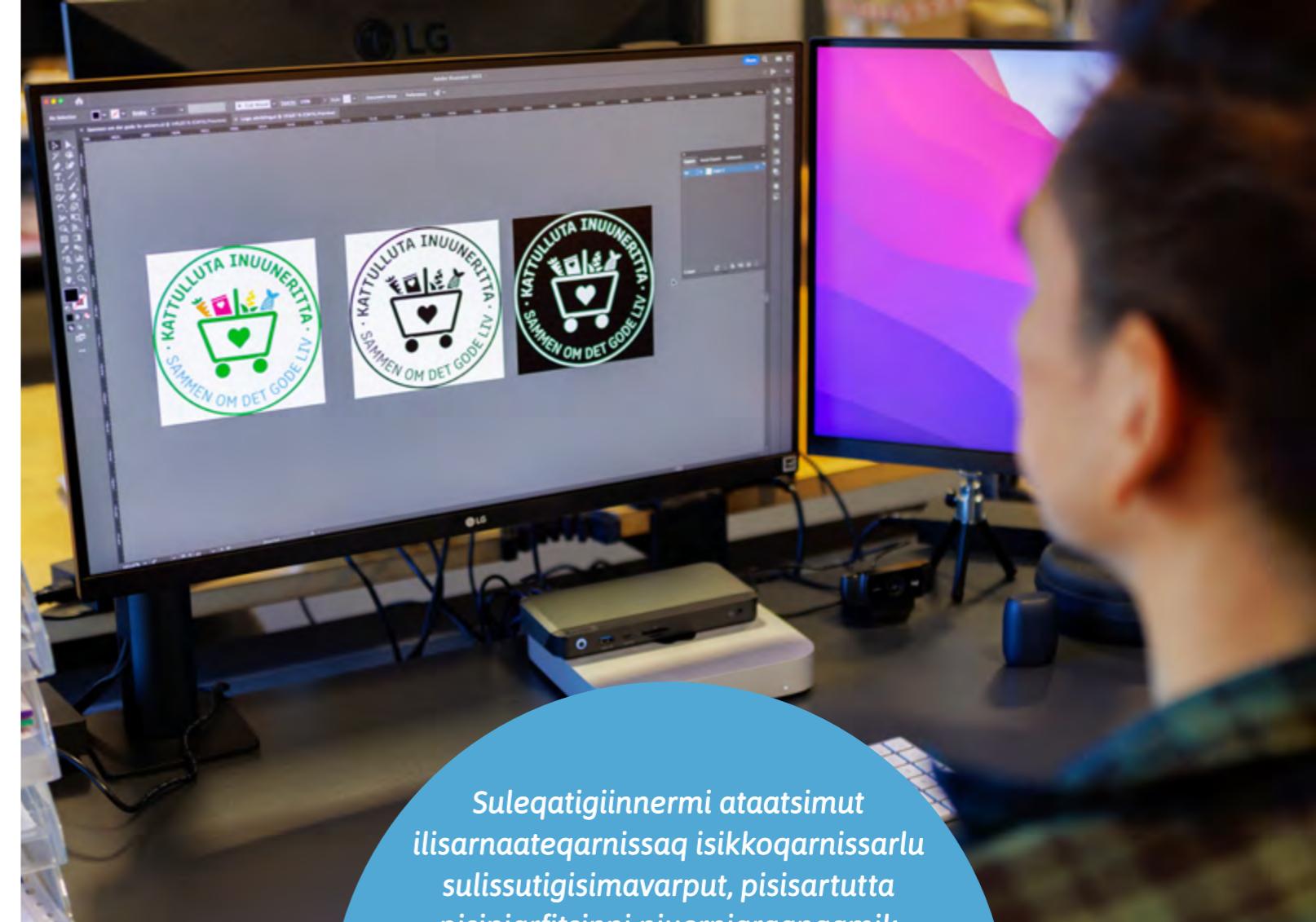
PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNERMI SULIARINEQARTUT

ATAATSIMUT ANGUNIAKKAT

Peqatigiilluni suleqatigiit kvartalikkaartumik killiffik pillugu ataatsimiittarput, tassani suleqatigiinneq peqqinnissamullu iliuuserineqartut oqaluuserineqartarlutik iliuusersattal qanoq sunniuteqarnerat qimerloorlugu. Illuatungeriit tamarmik immikkut peqqinnissamut iliuusaasa sunniutaannik uuttortaanissaq isumaqatigiissutigivaat. Pisisartut nioqutissanik peqqinnartunik pisiniarnerannik uuttortaanikkut taamaaliorpugut. Paaranik naatitanillu querisunik tunisat amerlassusaat kisitsisillu niuertarfinit tamanit. Paarisamut 2022-mi kvartalikkaartumik nalunaarutigineqartarput, taakkulu katerso-riarlugit ataatsimiinnerni saqqummiunneqartarlutik.

Ataatsimoortumik anguniagaqarneq pillugu nukittuumik atasinnaasumillu peqatigiilluni suleqatigiinnissaq suleqatigiinnit ukiumi siullermi pingartinneqarsimavoq. Sapinngisamik akimmiffeqangitsumik ingerlasoqarsinnaanissaq qulakteerniarlugu annikitsumik ukkataqarnissaq suleqatigiinnit aallartissutigineqarpoq. Niuertarfiett ulluinnarni unammilleqatigiipput. Illuatungeriit tamarmik akornanni taamaammat attaveqatigiilersitsinermut tatigeqatigiilersitsinermullu piffissamik atuisoqarsimavoq. Unammilleqatigiinnermi atugassarititaasut malittarisassallu saneqqunnagit ataatsimoortumik anguniagaqarnissap illuatungeriinnut tamanut toqqissimanartuunissaata qulakteernissaq pingaauteqarsimavoq.

Suleqatigiinnermi ataatsimut
ilisarnaateqarnissaq isikkoqarnissarlu
sulissutigisimavarput, pisisartutta
pisiniarfitsinni niuerriaraangamik
ilisarsillutillu malinnissinnaaniassammata.

Ilisarnaat "Kattullata inuuneritta
– Sammen om det gode liv" Kalaallit
Nunaanni innuttaasut peqqissusaat
pitsangorsarniarlugu niuertarfiett
ataatsimoornitsinnik pingaarutilimmik
oqariartuuteqarpoq.

– Brugseni

ATAATSIMUT ILISARNAAT

Peqatigiilluni suleqatigiinneq ataatsimoortumik ilisarnaateqalerpoq niuerriarnermi koorimik nioqutissanik peqqinnartunik imalimmik assiliartaqartumik allaqqallunilu: Kattullata inuuneritta – Sammen om det gode liv.

Ilisarnaatip niuerriarnermi peqqinnartumik toqqaanissaq ajornannginnerulersissavaa neqeroorutinut quppersakkani pisiniarfinnilu nioqutissanut peqqinnartunut aqqtissiuussinik. Innuttaasunut oqariartuutaavoq: Ilisarnaat niuerriartillutit maliguk.

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNERMIK SAQQUMMIUSSINEQ

Peqatigiilluni suleqatigiinneq ulloq 2. apriili 2022 filmi naatsoq atorlugu saqqummiun-neqarpoq.

Filmip oqariartuitigaa illuatungeriit sisamat ataatsimoorlutik nunatsinniittut. Illuatungeriit taamaallutik peqqinnartumik inooriaaseqarluni pitsasumik inuuneqarnissamik siuarsaasumik suliniutinik aalajangersimasunik, isumassarsiorfissanik siunnersuutinillu innuttaasunut tamanut anngassisinnaalerput. Filmimi isiginnaartartunut niuer-narnermi ilisarnaatip malinneqartarnissa aamma innersuussutigineqarpoq.

Filmi ukunani takutinneqarpoq:

- ◎ KNR TV apriilimi maajimilu
- ◎ Taseralik Bio aamma Katuaq Bio apriilimi maajimilu
- ◎ Nuummi, Ilulissani Kangerlussuarmilu mittarfinni skærmini apriili-septembari
- ◎ Internetsikkut inuit attaveqaataat aqqutigalugit inuit 30.000-init amerlanerusut anguneqarput 13.000-illu sinnerlugit takutinneqararluni

Suleqatigiinnerup atulersinneqarneranut atatillugu ilisarnaatip neqeroorutinut qupper-sakkani pisiniarfinnilu atorneqarnerat annertusineqarpoq. Saqqumilaarneq, pissarsiarineqarsinnaaneq akillu tunngavigalugit paarnat naatitallu qerisut tunisaanerisa siuarsnissaannut sakkutut atorneqarput.

Ajornartorsiutit pisariusut soorlu innuttaasut peqqissusaannik siuarsaaniarneq, suliaqartumit ataatsimit taamaallaat aaqqinneqarsinnaanginnera, suliassaqarfíilli akornanni siammasissumik suleqatigiittoqartariaqarnera, suleqatigiinnermi aallaaviuvoq.

Nukiit, ilisimasat iliuuseqarnissamullu periarfissat akuleriisinnerisigut angusaqarnerusinnaavugut. Pingaartumik ataatsimoorluta tamakkiisumik oqaluuserisassat malillugit suliaqartilluta.

Brugsenimik, Pisiffimmik Pilersuisumillu suleqateqarnitsigut nuna tamakkerparput inuillu pisiniarnermi peqqinnartumik aalajangiiffigisassaanni attaveqarfigalugit.

Peqqinnartumik aalajangiinerup ajornanngitsuunissa toqqagassaaqqissuunissaalu, tassuunakkullu inuunerissaarnermik siuarsaaneq ataatsimoorutissavarput.

Tina Evaldsen,
Paarisami immikkoortumi pisortaq

SULINIUTIT

Suleqatigiinnermi ataatsimoorluni suliaqarnerit saniatigut illuatungeriit tamarmik immikkut suliniuteqarsimapput.

KNI/PILERSUISOQ

KNI-mi ukiuni kingullerni nutaamik peqqinnej pillugu periusissiorpugut Oqimaaqtigiisummik inuunermik taallugu.

Pisisartugut illoqarfinni mikinerusuni nunaqarfinnilu pingaarnertut najugaqarpuit - tamannalu peqqinnej pillugu suliaqarnitsinni soorunami aallaaviuvoq. Peqqinnej pillugu suliaqarnerput iluaquataassappat suliniutit peqqinnerusumik ulluinnaqalernis-samut piviusorsiortutut isumassarsinartutullu pisisartunit isigineqartariaqarpuit - aamma peqqinnej pillugu suliniutigut kalaallit kulturiannut naleqartitaannullu naapertuuttutut isiginnissinnaassapput.

Kalorianik kisitsinermut tunngavallaarnani inuunermi peqqinnartumik oqimaaqtigiis-sitsinerup nassaarinissaanut tunnganerutipparput. Tamatta assiginngilagut inuuner-milu oqimaaqtigiisssinissamik qanoq nassaarnissamut kinaanerit, qassnik ukioqar-nerit, sumi najugaqarnerit suullu nuannaarttarneraatit aalajangiisuupput.

Inuuneq pitsasumik oqimaaqtigiissaaruk

Periusisiaq suliniutinik aalajangersimasunik sisamanik malitseqartipparput:

- Pisiniarfinni, Facebookimi KNR-imilu pisisartunik ilisarititsinernik peqqinnerlu pil-lugu oqariartutinik pisisartugut takusassippagut. Pisisartutta oqimaaqtigiisssinermut takussutissiaq pisiniarfinni nivinngaassorneqarsimasoq takusinnaavaat, taannalu nerisaqarnermut pyramidep kalaallisunngortinnera - ilaattut inoqatinik peqateqarneq ilangussimallutigu.
- Nioqqutissat pitsasut saqqumilaarnerulersinniarlugit inuussutissat peqqinnar-nerusumik allanngorarerusumillu nerisaqarnissamut immikkut pitsaassuseqart/pingaaruteqartut ilisarnaasersorpagut.
- Neqeroorutinut digitalimik aviisitigut Facebook-imilu quppernitsinni Mamarisavut mit ulluinnarni iganermut Pilersuisuni tamani tunngaviusumik nioqqutissat pisiani-neqarsinnaasut pingaarnertut tunngavigalugit ilitsersuutit nutaat ikkutikulavagut.
- Mamarisavut.gl-imi Pipaluup nerisassanut klubbia meeqqanut angajoqqaanullu sammisoq ilangupparrut. Meeqqat igaffimmi misigisaqarlurnissaat kiisalu nioqqutissiassat nerisassiornerlu pillugit tunngaviusunik ilikkarnissaannut tunngassuteqarpoq.

BRUGSENI

Suleqatigiinnermi ukiumi siullermi Brugsenimi tunisassiat immikkoortullu soleqatigiinnermut tungassuteqartut tunineqarnerat pillugit paasissutissat ketersorneqarsinnaanerat misisorlugulu qulakkeerparput. Ilaatigut naatitat paarnallu qerisut tuniniarnerat pillugu nittarsaassinermut nutaamik taamaammat periusissiorpugut ataatsimoorluta anguniagatsinnut iluaqtaasumik ilanggussaqarumalluta. Suleqatigiinnerup isikkuata pisiniarfitsinni ilanngunneqarnissaat aamma sulissutigaarpuit pisisartutsinnit ilisarnaat ukiup tullianit ajornannginnerusumik malinnaavigineqarsinnaalersikkumal-lugu.

Naatitat paarnallu qerisut nittarsaanneqarnerat 2022-mi annertusingaatsiarparput. Nittarsaassinitssinni neqeroorutit salliunneqarnissaat ukiup ingerlanerani pingarnerutissimavarput, tunisassiat malugineqarnerusinnaalersinniarlugit nioqqutissat taamaallutik pitsaanerusumik inissinneqarlutik akigissaarnerutinnejarlillu. Suleqatigiinneq nittarsaanniarlugu periarfissaqarnerit tamaasa ilisarnaat "Kattulluta inuuneritta – Sammen om det gode liv" atortarparput.

Ersarinnerusumik nittarsaassinitta saniatigut ataatsimut videomik paasitsiniaaneq atorlugu peqatigilluni soleqatigiinnerup ilisimaneqarnerulernissaanut digitali aqqutigut siammerterivugut. Paasitsiniaaneq pisiniarfitsinni tamani ingerlavoq videolu internetsikkut inuit attaveqaataasigut nittartakkallu sinneri aqqutigalugit nittarsaallutigu.

PISIFFIK

Pisiffimi Kalaallit Nunaanni niuertarfiit arlariaasut annersaanni innuttaasunut, najukkani inuiaqatigiinnut avatangiisinullu pitsaanerpaaosorisatsinnut qanoq aqqutissiuisinnanerput ukiup siuliani pingarnertut ilisimasaqarfinginerulersimavarput. Piviusumik nutarsaaneq allangguinerlu pilersikkumallugit nerisassat, avatangiisit inuillu pillugit sammisat sallutinnissaat toqqarsimavarput. Pisisartugut niuerniaraangamik nerisassanik peqqinnartunik ajornannginnerusumik toqqaasinnaalerternissaannik soqtiginninerulernissaannillu kissaateqarnitsinnut soleqatigiinneq pingaruteqarsimavoq. Iluaqu-taasimaneralu takusinnaalereerparput.

Ilaatigut iluatsipparput suliniut "Sapaat akoqanngitsoq" iluatsilluarpoq, tassani pisistarut Grøn Balance mit nioqqutissani tamani 25 %-imik sipaarsinnaallutik, tamatumani ilaallutik paarnat naatitallu qerisut kiisalu tunisassiat laktoseqanngitsut, gluteneqanngitsut, sukkoqanngitsut aalakoornartortaqanngitsullu. Paasitsiniaanerup saniatigut peqqinneaq peqqinnartumillu toqqagassat allat sammisimavagut nioqqutissaatigut soorlu imeruersaatit aalakoornartortaqanngitsut isiginiarnerisigut, taakkulu Pisiffiup pisiniarfitaani tamani pisiassaalernissaat qulakkeersimallutigit.

Tamatuma saniatigut aningaasanik tapersiisarnerput pillugu politikkerput nutarsarparput, tassani suliniutinut suliassanullu aningaasaliisarluta "Nerisassat, Avatangiisit & Inuit" pillugit piujuartitsinissamut periusissiatsinnut naapertuuttunik Kalaallit Nunaanni piujuartitsisumik isumaginninnikkut, aningaasaqarnikkut avatangiisinullu ineriantornermut inerisaaqataasinaasunut.

Pisiffimi nittarsaassinermi suliniutigut aqqutigalugit peqqittumik inooriaaseqarnermik siuarsaaniarluta sulivugut. Suleqatigiissitanik arlalinnik aamma pilersitsivugut piujuartitsinissaq pillugu periusissiatsinni iliuusissanut taaneqarsimasunut tunngatil-lugu siumut ingerlanissaannik anguniakkanillu piviusunngortitsinissanik qulakkeerisus-sanik. Periusissiami suliniutit ilaatigut imeruersaatinik aalakoornartortaqanngitsunik tunisinerup annertusinissaannik kiisalu pisisartut peqqinnartunik toqqaanissaasa ajo-nannginnerulersinnissaannik imaqrarput.

PAARISA

Paarisa peqatigiilluni suleqatigiinnermi ataqtigissaarisuuvoq. Tassunga atatillugu suliassani pingarnerit ilagaat ataatsimiinnerit piareersarnissaat suleqatigiinnermilu oqaloqatigiilluarnerup siumullu ingerlanerup qulakkeernissai.

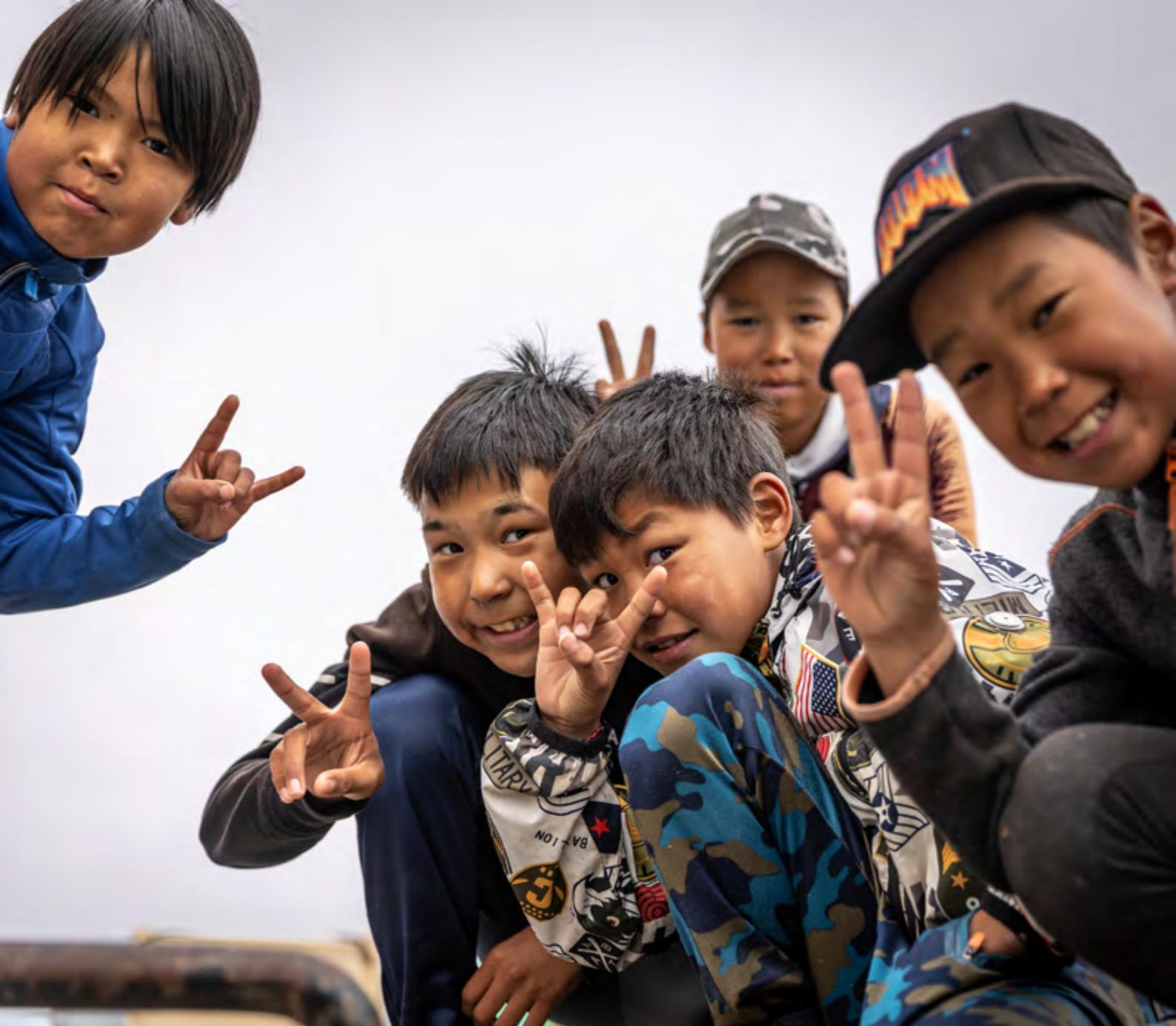
Suleqatigiinnermi periarfissaqarneq aallaavigalugu suliurnissaq qulakkeerniartuarparput. Aallartikkusutagut illuatungeriillu akornanni suleqatigiinnermi pilersissinnaasagut ukkataraagut.

Tamatuma saniatigut Paarisa ataatsimiinnissanut aggersaasarpooq, imaqarniliorluni kisitsisinik piniarluni kiisalu iliuuserineqartut inernerri ilaatigut ukiumoortumik nalunaarusiami matumani atuarneqarsinnaasut uppermarsaatit sinnerinik piniarluni.

Ukiup siuliani peqatigiilluni suleqatigiinnerup atulersinneqarnera pilersaarusrusiorparput, tamatumunnga tusagassiorfiit atulersitsinermilu video ilanngullugit. Atuisartut niuer-niarnermi ileqqui suleqatigiinnerlu pillugu ilisimasaat pillugit atuisunik misissuinerrik suliaqarneq misissueqqissaarnerlu Paarisamit aamma akisussaaffigineqarsimavoq.

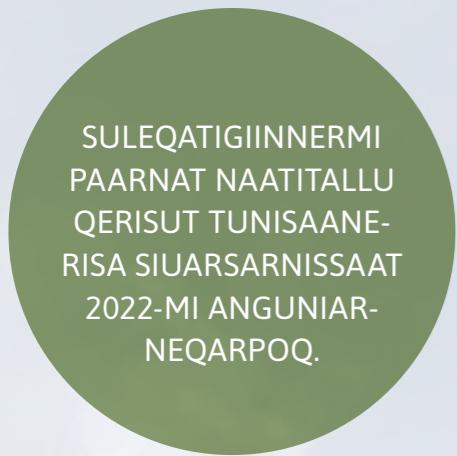
Suleqatigiinnermi anguniakkanut oqariartuutinullu ikorfartuisussanik paassisutissiinnerik assigiingitsunik Paarisami aamma suliaqarpugut. Ilanngullugit vlogs-it peqqinnejq pillugu oqariartuuteqartut 2023-mi saqqummersinneqartussat, Paarisap Facebookimi quppernerani innuttaasunut paassisutissiineq kiisalu Kattulluta inuunerittap Instagram-im i qupperneranik pilersitsinikkut.

Unicef Kalaallit Nunaat suleqatigalugu najoqqutassiaq IGASA Paarisamit ineriartortineqarpoq, meeqqat nerisassat ataatsimoornerlu pillugit workshopertitsinernik imaqartumik. Kattulluta inuuneritta pillugu peqatigiilluni suleqatigiinnerup ataani iliuuseqarnertut najoqqutassiaq 2023-mi siammerneqassaaq. IGASA pillugu Royal Greenland suleqataavooq.

INERNERIT

PAARNANIK NAATITANILLU QERISUNIK 2022-MI TUNISINEQ

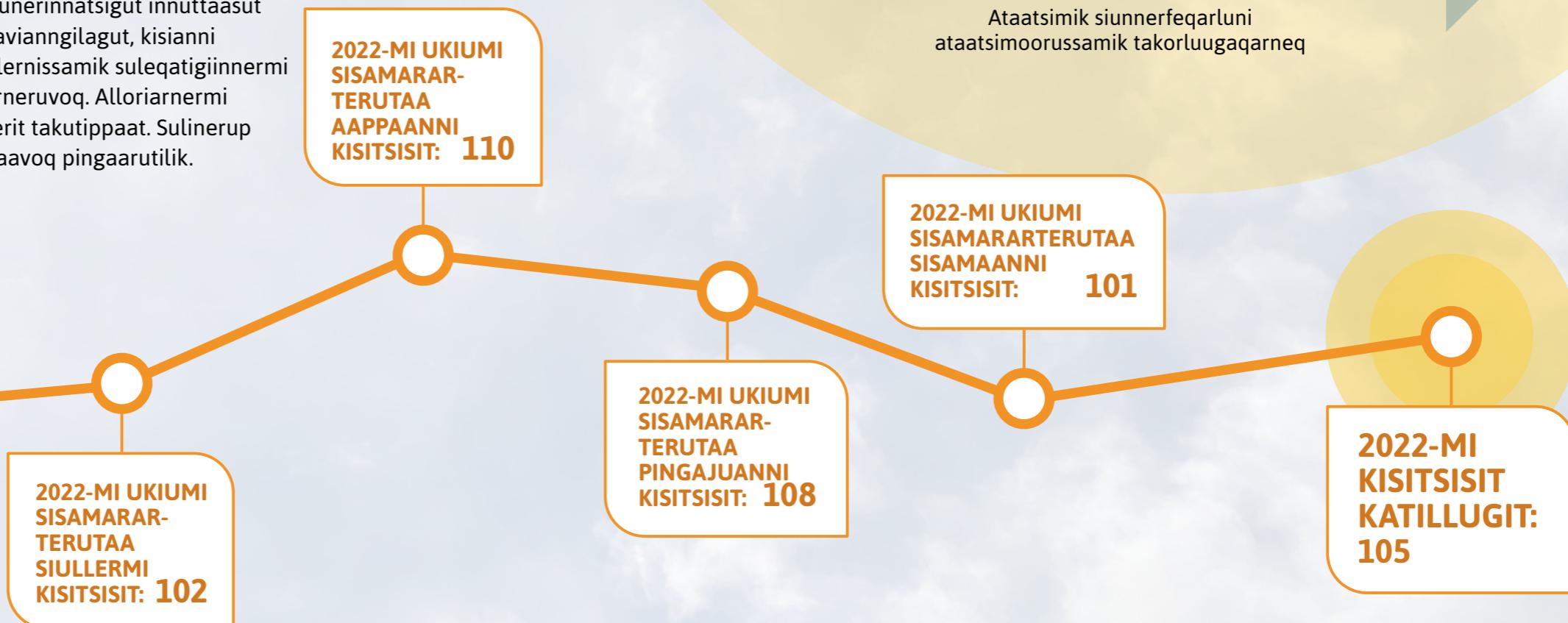
ATAATSIMOORLUTA ANGUSAQARNERUSINNAAVUGUT

Suleqatigiinnermi ataatsimut anguniagaqarluni suleqatigijikkaangatta angusaqarluarsinnaanitsinnik takutitsisunik inernerusut tullusimaarutigeqaagut.

Ersarissumik anguneqarsinnaasumillu anguniaqarluta sulinitssini ilorraap tungaanut allannguinerlik pilersitsivugut. Piginnaasat, nukiit ilisimasallu akuleriisinnerisigut iluatsippugut. Immikkoorluta angusinnaasatsinnit annertunerusumik ataatsimoorluta angusaqarpugut.

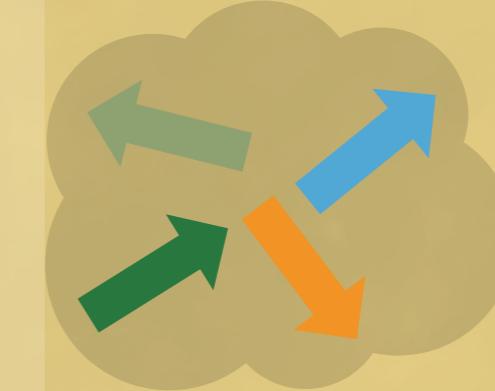
Paarnanik naatitanillu qerisunik tunisaqarnerunerinnatsigut innuttaasut peqqissuunerannik ajornartorsiutit qaangernavianngilagut, kisianni nioqqtissanik peqqinnartunik tunisaqarnerulernissamik suleqatigiinnermi tamakkiisumik anguniagaqarnitsinnut alloriarneruvoq. Alloriarnermi siullermi tunaakkatta eqqortuuneranik inernerit takutippaat. Sulinerup ingerlateqqinnissaanut tamanna kajumissaataavoq pingaarutilik.

**AALLAAVIK
2021: 100**

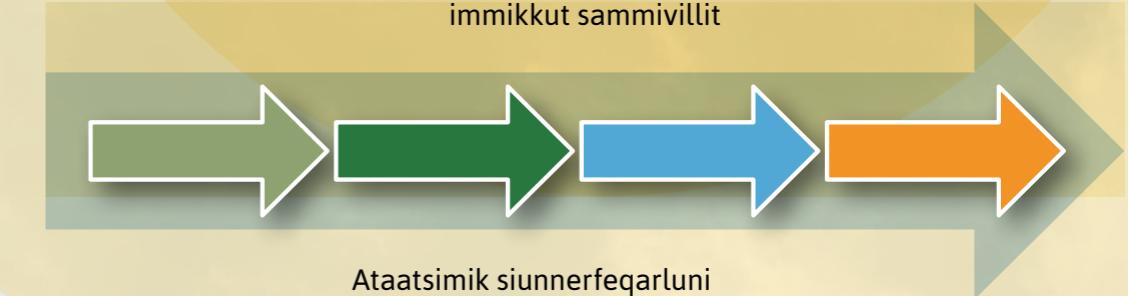

ALLANNGUINERMIK IMAK PILERSITSISSAAGUT

- ◎ Suliaqartut arlaannaalluunniit kisimiilluni ajornartorsiummik aaqqiisinnaanngilaq - ataatsimoorluta kivitsissaagut
- ◎ Ataatsimoorluni takorluukkamut illuatungeriit akornanni suleqatigijittoqartariaqarpoq
- ◎ Ataatsimoornitsigut iluatsissaagut

Assiigjinnitsunik anguniagallit immikkut sammivillit

TOP 15-IT - NIOQQUTISSAT TUNISAANERPAAT

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNEQ 2020-2030-MI

TAMAKKIISUMIK ANGUNIAKKAT:

NIOQQUTISSANI TOQQAGASSANI INUUSSUTISSAT PEQQINNARTUT
NIOQQUTIGINEQARTUT AMERLANERPAANNGORNISSAAT.

Tamakkiisumik anguniakkanut ineriarorneq malinnaaviginiarlugu nioqqutissat suut tunisaanerpaanersut Paarisap uuttortartarniarpai. Nioqqutissaqatigiaat 2022-mi Top 15 katinnerat nalunaarsuiffimmi ataaniittumi takuneqarsinnaavoq.

Top 15-imittut nioqqutissat peqqinnartuupput peqqinnanginnerusuullutillu. Sodavandit immiaaqqallu tunisaanerpaasut takuneqarsinnaavoq. Top 15-it allattorsimaffianni nioqqutissat peqqinnartut soorlu paarnat, naatitat aalisakkallu ilaanerat nuannaarutissaavoq.

Nioqqutissanilli tunisaanerpaanik naatsorsuinermi siullermi takuneqarsinnaavoq suli suliassarpasaqartoq peqatigiilluni suleqatiginnermi tamakkiisumik anguniagassat angunissaasa tungaannut.

Normu	Nioqqutissaq
1	Sodavandi
2	Immiaaraq
3	Paarnat
4	Sodavandi sukkoqanngitsoq
5	Immummic tunisassiat
6	Tupa
7	Naatitat
8	Nerisassat kissariaannaat
9	Neqaarniamit nioqqutit
10	Inoquitiinni atugassiat
11	Iffiat/rundstykkit
12	Imeruersaatit uummarissaatitallit
13	Kaffe/the
14	Aalisakkat qaleruallillu
15	Imeq

Brugseni, Pisiffik Pilersuisorlu tamarmik immikkoorlutik nioqqutissani 2022-mi Top 30-nik nalunaaruteqarsimapput. Nioqqutissat taakku nioqqutissaqatigiaanuit kingorna immikkoortiterneqarsimapput. Katillugit Top 15-it ataatsimoorluni pointilersueriaaseq tunnavigalugu naatsorsorneqarsimapput, nioqqutissaq Top 30-ni tunineqarnerpaasimasoq 30 pointinnalluni tullia 29 pointi il.il. Naggataatigut nioqqutissaqatigiaani tamani pointit katinnerat naatsorsorneqarsimapput.

NERISASSAT PEQQINNARTUT

Nerisassat peqqinnartut tunineqarnerulernissaat peqatigiilluni suleqatiginnermi tamakkiisumik anguniarneqarpoq.

Peqatigiilluni suleqatiginnermi nerisassat peqqinnartutut isigineqartut tassaapput Nerisaqarnermut innersuussutini qulini naapertuuttutut taaneqartut. Uku ilanngulligit:

Nioqqutissat matuersaaserfimmik ilisarnaatillit

- ◎ Nioqqutissanik matuersaaserfimmik ilisarnaasikanik tuniniaaneq (orsukinnerusut orsorlu peqqinnarnerusoq, sukkukinnerusut, nerisan fiberit iffiugassani lu aserorterneqanngitsut amerlanerusut)

Kalaallit nerisassaataanik nerisarit, akulikitsumik aalisakkanik aalisakkanillu qallersuusianik

- ◎ Aalisakkanik aalisakkanillu qallersuusianik tunisineq
- ◎ Kalaallit nerisassaataanik tunisineq

Ullut tamaasa naatitarorit paarnatorlutilu

- ◎ Paarnanik naatitanillu nutaanik tunisineq
- ◎ Paarnanik naatitanillu qerisunik tunisineq

Ullaakkorsiornermi ullup qeqqasiornermilu iffiartorlutilu iffiugassanik aserorterneqanngitsutorit

- ◎ Iffiuqassanik aserorterneqanngitsut tunissianik tunisineq (iffiat, suaasat, qaqrorteqqasut, pastat, ullaakkorsiutit ilanngulligit)

Eqqarsarluarlutilut orslittorit

- ◎ Neqimik immummillu tunissianik orsukitsunik tunisineq
- ◎ Inerititanik puulinnik tunisineq

Sukkunik, mamakujunnik, chipsinik kaaginillu nerisaqannginnerugit

- ◎ Sukkunik, mamakujunnik, chipsinik kaaginillu tunisakinneruneq

Imertorit - saftimik sodavandinillu imernikinnerugit

- ◎ Saftimik sodavandinillu tunisakinneruneq
- ◎ Imeruersatinik uummarissaatalinnik tunisakinneruneq

Aanngajaarniutit

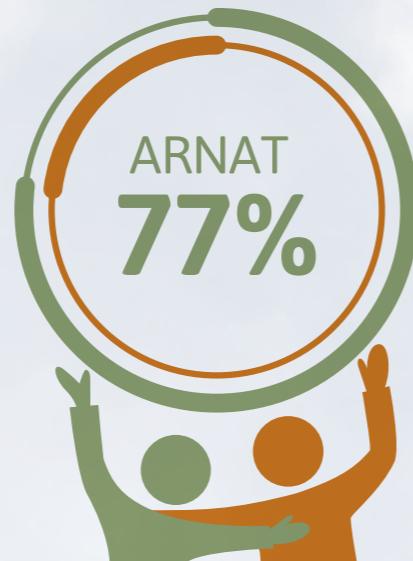
- ◎ Immiaaqqanik, viinninik, aalakoornartut kimittuunik, tupamik snusinillu tunisakinneruneq

ATUISUNIK MISISSUINEQ

Internetsikkut inuit attaveqaataat atorlugit atuisunik illuatungeriit misissuineq rat juunimi 2022-mi siammartinneqarpoq. Tassunga atatillugu koorit tunissutit pingasut nioqquatinik peqqinnartunik 1.000 kr.-nik nalilinnik imallit eqqugassaritinneqarput. Misissuineq qaammatingajak ingerlanneqarpoq ajugaasullu pingasut juulip naanerani makinneqarlutik.

Atuisunik misissuineq nuna tamakkerlugu 844-nit akissuteqarfingineqarsimavoq.

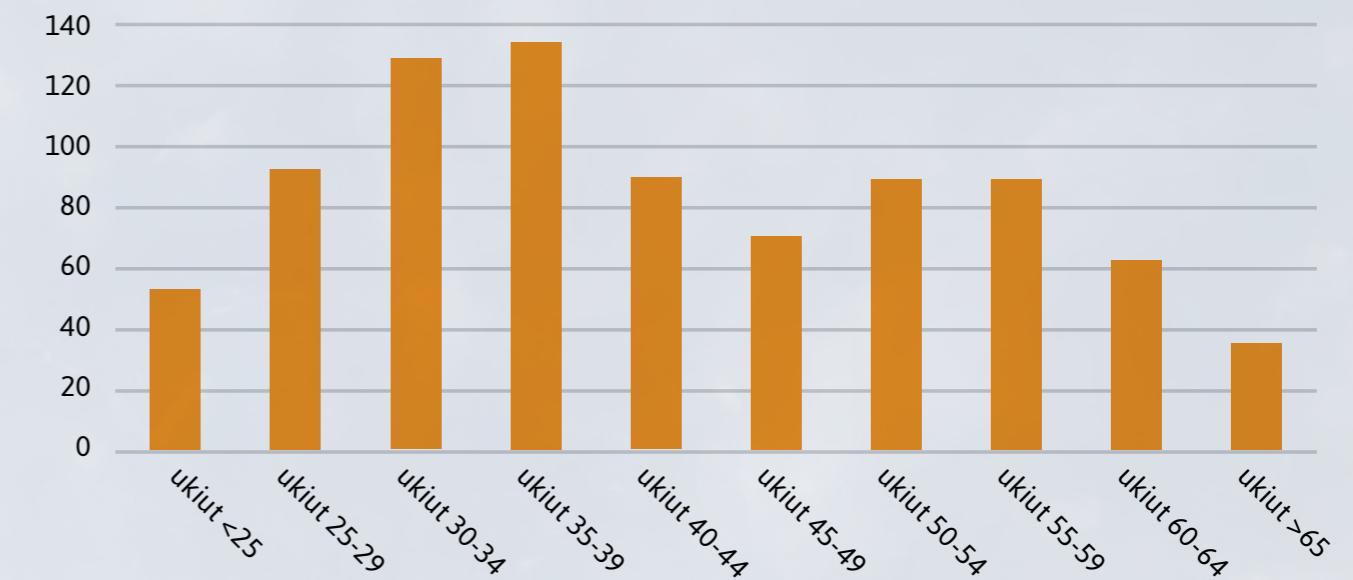
PEQATAASUT

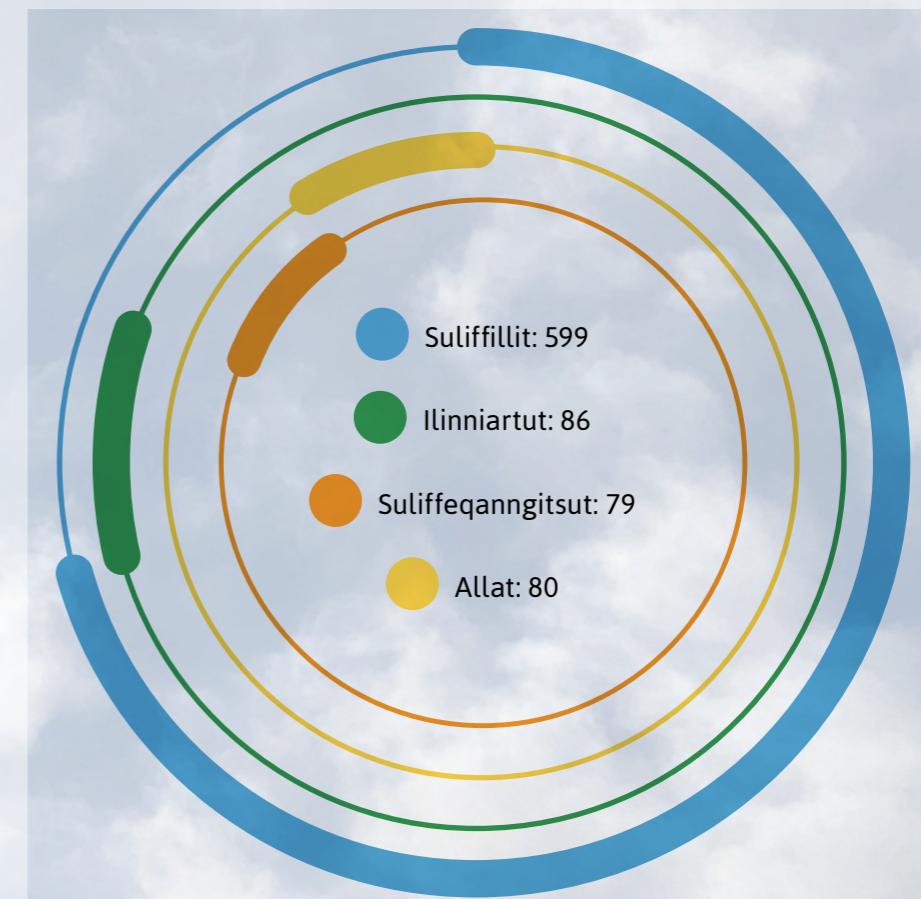
NAJUGAQARFII
ILLOQARFIK: **93%**
NUNAQARFIIT:
7%

QASSINIK UKIOQARPIT?

SULIFFEQARNIKKUT INISSISIMAFFIIT?

PEQATIGIILLUNI SULEQATIGIINNEQ ILISARNAALLU PILLUGIT ILISIMASAQARNEQ

Atuisunik misissuinerup takutippaa aperineqartuni 38%-it peqatigiilluni suleqatigiinnermut ilisarnaat takusimallugu qanorlu isumaqarnera ilisimallugu akisimasut.

Ilisarnaat qanoq isumaqartippiuk?

- ◎ "Peqqinnartumik niueriarnermut"
- ◎ "Isumatusaartumik niueriarneq pisiassallu suuneranik eqqarsarneq"
- ◎ "Ilisarnaat nerisassanik peqqinnartunik toqqaanermut tunngassuteqartippara"
- ◎ "Inuunerissaarnerup eqqumaffiginerunissa ukkatarinerullugulu. Ataatsimoorneq"
- ◎ "Nunatsinna pisiniarfiiit akornanni ataqtigiinneq"
- ◎ "Kalaallit Nunaanni ataqtigiinneq"
- ◎ "Oqaatsit marluunerat nuannaraara. (...) Kattulluta/Sammen - kulturit marluk tamarmik inissaqartinneqarput. Aamma eqqarsalersippaanga 'Najukkami pisigit'"

30%-it akipput ilisarnaatip pisiniarfimmi pisiniarnerannut sunniuteqarsimasut peqqinnartunik, naatitanik niueriarnermilu ileqqut eqqarsaatiginissaannut piumannuseqalersitsisumik.

Pisiniarfimmi pisiniarninnut qanoq sunniiva?

- ◎ "Peqqinnarnerusunik pitsaanerusunillu piserusulersippaanga"
- ◎ "Niuerniarnermi ileqqukka eqqarsaatigeqqippakka"
- ◎ "Naatitanik pisinissannut sunnerpaanga"

PERUSUNNERUSAT NIUERNIARNERMILU ILEQQUT

Atuisartut oqaatigaat niuerriaraangamik pingaartumik akiksut, pitsaassuseq, nioqqutissat meeqlanut/ilaqtariinut tulluartut, peqqinnartut mamarisallu pingaartittarlugit.

Atuisut oqaatigaat paarnanik naatitanillu qerisunik nerisaqarnerulernissamut 'akit', 'toqqagassat amerlanerusut', 'pissarsiarineqarsinnaanerat' aamma 'iganissamut ilitsersuutit isumassarsiorfissat' pingaarutilimmik aalajangiisuusut.

2023-MUT ANGUNIAGASSAT

2023-mi peqatigiilluni suleqatigiinnerup nioqqutissat kaaviiartinneqartut annertunerpaartaasa inuussutissanik peqqinnartunik tunisinermeernissaa sulissutigeqqissavarput. Illuatungeriinni aamma 2023-mi anguniagassat aalajangersimasut isumaqatigiissutigineqarput::

Paarnanik naatitanillu tunisinerup annertusarneqarnissaanik
2022-mi anguniakkap nangeqqinnejarnissaa

Paarnanik naatitanillu nutaanik tunisinerup annertusinissa

Nioqqutissanik matuersaaserfimmik
ilisarnaatissanik tunisinerup annertusinissa

Top 15-t allattorsimaffianni nioqqutissat
peqqinnartut amerlinissaat

Peqatigiilluni suleqatigiinneq suleqatigiinnerullu ilisarnaataa pillugu ilisimasat annertusinissaat
Ilisarnaat pillugu qanorlu isumaqarneranik ilisimannittut 75%-inngornissaat siunertaavoq.

Ilisimasagut nukiillu
pigisagut qaugorsuarmut
iluaquuteqarsinnaanissarput
pingaaruteqarpoq. Tamatta ataatsimik
anguniagaqarluta sulivugut isumaqarpugullu
innuttaasut peqqissusaat pillugu anguniagassat
pingaaruteqartut aallaavigalugit
ataatsimoornerput nukittunerulersitsisoq
ulluinnarni unammilleqatigiutigaluta.

Peqatigiilluni suleqatigiinneq
Kattulluta inuuneritta
– Sammen om det gode liv

#kattullutainuuneritta #sammenomdetgodeliv

